

**ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT AANLEG
BUITENHAVEN BERGEN OP ZOOM**

15 MAART 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Besluitvorming.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Alternatieven en varianten.....	5
4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING.....	6
6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....	8
6.1 Te verwachten milieugevolgen per alternatief.....	8
7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	9
8. LEEMTEN IN INFORMATIE	10
9. EVALUATIEPROGRAMMA.....	10
10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER.....	11
11. SAMENVATTING.....	11

1. INLEIDING

De gemeente Bergen op Zoom heeft het voornemen om een nieuwe haven aan te gaan leggen in de toegangseul naar de huidige Theodorushaven. De haven omvat in hoofdzaak een laad- en loskade, haventerreinen en -installaties. In de nieuwe haven kunnen schepen aanleggen met een lading van 1.350 ton of meer (Bijlage bij het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, onderdeel C, activiteit 4) waardoor deze activiteit m.e.r.-plichtig is.

Bij brief van 18 januari 2001 van het College van Burgemeester en Wethouders van Bergen op Zoom is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie op 14 januari 2001 in de Bergen op Zoomse Bode.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.¹. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen. Bijlage 4 geeft een overzicht van alle binnengekomen reacties.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

In het MER voor de aanleg van een nieuwe haven in de toegangseul naar de huidige Theodorushaven in Bergen op Zoom, dient in het bijzonder aan de volgende punten aandacht geschonken te worden:

Alternatieven

Naast een langshaven langs de noordwestzijde van Noordland (de voorgestelde locatie in de startnotitie) dienen tevens de volgende alternatieve mogelijkheden in ogenschouw te worden genomen:

- verbetering/optimalisering binnenhaven Theodorushaven met bijbehorende infrastructuur;
- een insteekhaven op de voorgestelde locatie;
- een langshaven langs de zuidwestelijke zijde van Noordland.

Gevolgen voor het milieu

Beschrijf in het MER:

- nautische aspecten en veiligheidsrisico's;
- de mogelijke externe werking (dit betreft de invloed op het Vogelrichtlijngebied Zoommeer) van de voorgenomen activiteit en daarbij in het bijzonder de mogelijke gevolgen voor de specifiek beschermde soorten (Zwartkopmeeuw, Krakeend, Slobeend en Kluut onder andere);

¹ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

- de visueel-ruimtelijke aspecten van het nieuwe haventerrein.

Samenvatting

De informatie in het MER moet toegankelijk zijn. In de praktijk blijkt dit regelmatig niet het geval te zijn. Een goede samenvatting kan een belangrijke positieve bijdrage leveren aan de besluitvorming. Om deze reden zal de Commissie, meer dan tot nu toe het geval is geweest, bij haar oordeel over het MER de inhoud en presentatie van de informatie in de samenvatting meewegen. Hiervoor wordt derhalve extra aandacht gevraagd.

Het MER dient voorzien te worden van een overzichtelijke en goed leesbare samenvatting. De hoofdpunten van het MER dienen duidelijk en helder in de samenvatting aan de orde te komen. De belangrijkste milieueffecten dienen in de samenvatting weergegeven te worden en dit dient vooral kwantitatief te gebeuren.

Tevens dient vermeld te worden welke preventieve dan wel mitigerende maatregelen getroffen zullen worden. Naast de belangrijkste milieugevolgen van het voorkeursalternatief, dienen ook de milieugevolgen van het MMA bondig beschreven te worden. In de samenvatting moet minimaal één goede overzichtskaart (schaal 1 : 25.000 of groter) met een legenda gegeven worden, met daarop het gebied waar de voorgenomen activiteit – én de alternatieven – zal plaatsvinden en de directe relevante omgeving. Deze kaart geeft ook alle in het MER gebruikte geografische plaatsaanduidingen weer. De voorkeur voor de inrichting van het gebied, inclusief de infrastructuur, dient duidelijk te worden aangegeven.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

De relatief geringe groei in de transportsector voor Bergen op Zoom en de congestie in de Theodorus haven worden in de startnotitie als probleem gesignaleerd. Het eerst genoemde probleem komt in de startnotitie niet verder in beeld. In het MER zal dit probleem uitgebreider omschreven c.q. onderbouwd moeten worden.

De congestie in de Theodorus haven wordt eigenlijk als hoofdreden opgevoerd om een nieuwe haven aan te leggen. De startnotitie geeft aan dat de congestie voornamelijk veroorzaakt wordt door de sluis (i.c. de brug). Behalve het aanleggen van een nieuwe haven dienen in het MER derhalve nog andere mogelijkheden te worden bezien om dit congestieprobleem op te lossen. Hierbij valt te denken aan een andere wegen-infrastructuur, waardoor de shuttles niet meer over de brug hoeven of het op een hoger niveau brengen van de huidige

brug. Een dergelijke oplossing zal als (nul/plus)alternatief aan de orde moeten komen (zie hoofdstuk 4).

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van de te beschrijven alternatieven en (inrichtings)varianten.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voorstellen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden (op kaart) of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van natuurwaarden en als milieubeschermsgebied een speciale status in het beleid hebben of krijgen, zoals in dit geval de Vogelrichtlijngebieden Zoommeer en Markiezaatsmeer, kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur zoals de Molenplaat en de Princesseplaat, en het stiltegebied Markiezaat.

De consequenties van de randvoorwaarden en de uitgangspunten voor de ontwikkeling van alternatieven dan wel (inrichtings)varianten moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven dan wel varianten² (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de herziening van het vigerende bestemmingsplan.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

² Zie ook hoofdstuk 4 van dit advies.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit, alternatieven en (inrichtings)varianten moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Verder verdient het aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in 1) de realisatiefase (aanleg en inrichting) van de haven en in 2) de gebruiksfase (gebruik en beheer) daarvan.

Daarnaast dient beschreven te worden wat de mogelijkheden zijn voor een gefaseerde uitvoering van de aanleg van de haven.

Aangezien de voorgenomen nieuwe haven aan de noordwestzijde van Noordland dichtbij de (sluis)ingang naar de Theodorushaven en de haven van GEP ligt, dient in het MER de nautische veiligheid behandeld te worden. Ingegaan moet worden op de interactie tussen de verschillende nautische verkeersstromen. Beschrijf daartoe het aantal scheepsbewegingen per dag/week per bestemming, de aard van de lading (vervoer van gevaarlijke stoffen) en de benodigde manoeuvres. Besteedt daarbij ook aandacht aan de interactie van de beroepsvaart met de recreatievaart (van en naar de jachthaven).

De visueel-ruimtelijke kenmerken van de inrichting en vormgeving van de haven, zoals de hoogte van gebouwen en van installaties, dienen duidelijk te worden beschreven en vooral ook te worden geïllustreerd teneinde de visuele aspecten te kunnen beoordelen.

De verkeersafwikkeling, alsmede nieuwe infrastructuur, dient inzichtelijk behandeld te worden. Daarbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor transport per spoor³ inclusief de eventuele tracékeuze en de aansluiting op het bestaande spoor.

Bij ieder alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

³ Zie bijlage 4, inspraakreactie 5 van milieuvereniging Benegora op het punt van transport per rail.

4.2 Alternatieven en varianten

Naast een langshaven langs de noordwestzijde van Noordland dienen ook de (on)mogelijkheden⁴ en de voor- en nadelen van de volgende alternatieven behandeld te worden genomen:

- 1) verbetering/optimalisering binnenhaven Theodorus haven inclusief de infrastructuur (nul(plus)alternatief);
- 2) een insteekhaven op de voorgestelde locatie;
- 3) een langshaven langs de zuidwestelijke zijde van Noordland.

Ad 1:

In de voorliggende stukken wordt niet aangetoond dat in de Theodorus haven geen extra overslag kan plaatsvinden. Volgens het rapport van BUCK Consultants is het terrein van de firma van den Bos een reële optie voor containeroverslag. Om de Theodorus haven geschikt te maken voor extra ladingvolume zullen aanvullende maatregelen moeten worden genomen. Dergelijke maatregelen kunnen bestaan uit een andere wegenstructuur (eventueel ventweg), dan wel andere verkeerskundige (flankerende) maatregelen - waardoor de shuttles niet meer over de brug hoeven - of het op een hoger niveau brengen van de huidige brug.

Ad 2:

Een insteekhaven kan ondermeer als voordeel hebben dat bij eventuele calamiteiten zo'n haven beter af te schermen valt en aldus de verspreiding van vrijkomende stoffen via het water kan worden beperkt. Daarnaast is er mogelijk een positieve invloed op de licht- en geluidverspreiding. Nautisch kan een insteekhaven tot beperkingen leiden.

Ad 3:

Hoewel een langshaven langs de zuidwestelijke zijde van Noordland in het Vogelrichtlijngebied Zoommeer zou komen te liggen, betreft het een locatie zonder zichtbare begroeiing (riet en struiken) en daarmee mogelijke natuurwaarden, wat wel bij de locatie noordwestzijde van Noordland het geval is inclusief de mogelijke aanwezigheid van Rode Lijstsoorten⁵. Met behulp van verspreidingskaarten van broedvogels en/of kaarten van watervogelconcentraties zal moeten worden nagegaan in welke mate een langshaven op deze plaats de ecologische kenmerken van het Zoommeer kan aantasten. Daarbij dient beoordeeld te worden of een dergelijk alternatief geen significante gevolgen zal hebben voor de in het Zoommeer beschermde soorten⁶. Is dat wel het geval, dan betreft dit geen reëel alternatief.

De keuze van het voorkeursalternatief moeten worden gemotiveerd, evenals de selectie van de verschillende (nader uit te werken) alternatieven. In het

⁴ Hierbij dient ook het aspect in hoeverre daarmee de geconstateerde problemen worden opgelost betrokken te worden.

⁵ Zie bijlage 4, inspraakreactie nummer 4 inzake Rode Lijstsoorten die broeden in dit gebied.

⁶ Zie daartoe artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Vanwege de gebiedsbescherming dienen projecten die geprojecteerd worden binnen een Habitat- of Vogelrichtlijngebied onderworpen te worden aan een passende beoordeling.

MER zijn vooral de milieuarargumenten voor de uiteindelijke keuze van het voorkeursalternatief van belang.

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en op hetzelfde detailniveau worden beschreven.

Inrichtingsvarianten voor de haven kunnen betreffen: een andere terreinvorm⁷, een andere behandeling van de terreinranden (landschappelijke inpassing) en – eventueel in combinatie daarmee – een andere reservering voor ruimte voor natuur en een andere wijze van omgaan met bestaande beplanting i.c. aanwezige boomgroepen. Deze varianten kunnen op een globaal niveau – behoeven dus geen gedetailleerde inrichtingsvoorstellen – worden uitgewerkt.

In verband met de te verwachten intensiteit van het scheepvaartverkeer zou bijvoorbeeld bekeken kunnen worden of voor het toegangskanaal van het Schelde - Rijnkanaal naar de Theodorushaven een meldplicht per marifoon kan worden gerealiseerd, wellicht zelfs voor het gehele Zoommeergebied.

4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het MMA zo mogelijk een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen.

Eén van de alternatieven zal met aanvullende maatregelen en/of een combinatie van elementen uit de verschillende (inrichtings)varianten verder kunnen worden ontwikkeld tot het MMA.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling

⁷ Een andere lengte-breedte verhouding.

verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie(s) van de voorgenomen haven, de alternatieven en hun omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (bodem, water en dergelijke) kan de omvang van het studiegebied verschillen.

Natuur en ecologie

Er dient een beschrijving gegeven te worden van de actuele natuurwaarden, ook van de huidige schorren aan de noordwestzijde van Noordland. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar Rode Lijstsoorten en soorten die op grond van de Vogel-⁸ en Habitatrictlijn worden beschermd (flora en fauna)⁹. Belangrijk daarbij is niet alleen een inventarisatie op basis van relevante soorten, maar ook op aantallen (hoeveel broedparen en dergelijke) om op die manier een inschatting te kunnen maken op de mogelijke gevolgen voor de populatie van die soorten¹⁰.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied – de Speciale Beschermingszone – en van de (kernegebieden van de) Ecologische Hoofdstructuur dient in het MER nauwkeurig te worden aangegeven (gevisualiseerd op kaarten).

In het MER is het cruciaal dat van de Vogelrichtlijn- en Rode Lijstsoorten de verspreiding binnen met name het Zoommeer maar ook in de gebieden van Molenplaat en Princesseplaat inzichtelijk wordt gemaakt. Dit dient te gebeuren door verspreidingskaarten van broedvogels en door kaarten van watervogelconcentraties. Ook het type gebruik (van met name het Zoommeer): broedfunctie, foerageerfunctie, slaap- en rustfunctie, ruifunctie et cetera, dient in het MER helder beschreven en aangegeven te worden door middel van kaarten.

Landschap, visueelruimtelijke en belevingsaspecten

Het MER dient een analyse te bevatten van de visueel ruimtelijke kenmerken en de belangrijkste beeldragers daarvan in de huidige situatie. Dit kan het beste gebeuren met behulp van een combinatie van kaartmateriaal en actuele foto's.

Vaarverkeer en veiligheidsrisico's

Beschrijf het bestaande vaarverkeer voor de verschillende bestemmingen in het gebied en de daaraan verbonden externe veiligheidsrisico's.

⁸ Vogelsoorten zoals genoemd in bijlage 1 van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG).

⁹ Zie bijlage 4, inspraakreactie nummer 4 van de Vogelwerkgroep Bergen op Zoom waarin melding wordt gemaakt van een viertal Rode Lijstsoorten die als broedvogel in het plangebied voorkomen te weten Bontbekplevier, Tureluur, Blauwborst en Rietzanger. In inspraakreactie nummer 2, van de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, wordt melding gemaakt van waarnemingen van een aantal zoogdiersoorten zoals de egel, eekhoorn, bunzing, gewone dwergvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

¹⁰Zie bijlage 4: door verschillende insprekers is aangegeven welke bijzondere soorten zich allemaal in het plangebied kunnen bevinden en dat nadere informatie daarover beschikbaar is. Deze informatie kan betrokken worden bij het MER.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed.

6.1 Te verwachten milieugevolgen per alternatief

Voor de verschillende alternatieven dienen de volgende milieuaspecten beschreven te worden in het MER:

Bodem en oppervlaktewater

Beschrijf:

- de mogelijke gevolgen van calamiteiten vanwege ongelukken met schepen of bij de overslag;
- de (tijdelijke) vertroebeling van het oppervlaktewater in de aanlegfase door ontgraving en ophoging;
- de gevolgen van de vertroebeling voor waterplanten, vissen, schelpdieren of andere invertebraten en voor de vogels die in het Zoommeer en omgeving daarop foerageren;
- in hoeverre de uitgebaggerde waterbodem (ernstig) verontreinigd is;
- waar de grond wordt gewonnen waarmee het kadeterrein wordt opgehoogd en waar het niet bruikbare deel van afgegraven grond (bijvoorbeeld van het schor) wordt gestort.

Natuur en ecologie

Beschrijf welke aantasting/milieuschade er met name door extra scheepvaartbewegingen kan optreden, zowel direct als indirect, voor het Vogelrichtlijngebied Zoommeer en in de gebieden behorende tot de Ecologische Hoofdstructuur en beoordeel in hoeverre er sprake zal kunnen zijn van significante gevolgen¹¹. Bijzondere aandacht dient daarbij uit te gaan naar de gevolgen voor soorten¹² die genoemd worden in bijlage 1 van de Vogelrichtlijn.

¹¹ Conform artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn.

¹² Veel informatie kan verkregen worden bij het Rijksinstituut van Kust en Zee. Er moet gekeken worden naar het voorkomen van soorten in een wijde straal rond het plangebied en de aan- en afvoeroute.

Er dient in het bijzonder beschreven te worden in hoeverre de (nieuwe) haven en de daarmee gepaard gaande extra scheepsbewegingen van invloed zal zijn op Vogelrichtlijn- en andere relevante soorten¹³).

Landschap

De informatie uit de hoofdstukken 4 en 5 vormt de basis voor het aangeven van de visueel-ruimtelijke effecten, waarbij bijvoorbeeld met behulp van fotomontages duidelijk gemaakt kan worden hoe de haven (gebouwen, installaties, schepen) inwerkt op het ruimtelijk beeld of zich voegt in het silhouet van de omgeving. Dit alles bezien vanuit verschillende, belangrijke waarnemingspunten. Een aandachtspunt daarbij zou kunnen zijn het beeld van de horizon op het moment dat het bedrijventerrein op Noordland volledig gerealiseerd is.

Beschrijf tevens de eventuele aantasting van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Veiligheid

Geef de mate van toename weer van nautische en externe veiligheidsrisico's (individueel en groepsrisico).

Geluid-, trilling en lichthinder

- Geef de (verandering in de) geluidcontouren aan (door overslag en nachtelijk gebruik) en onderbouw waarom de huidige geluidzone mogelijk moet worden vergroot.
- De gevolgen van de (nieuwe) verkeersinfrastructuur dient beschreven te worden en in het bijzonder het transport per spoor en de daarbij optredende geluid- en trillingshinder (zowel overdag als 's nachts).
- Ga in op de mogelijke invloed van lichthinder (na het treffen van mitigerende maatregelen) op met name vogels.

7.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, de alternatieven, de (inrichtings)varianten en het MMA moeten onderling én met de referentie (bestaande toestand + autonome ontwikkeling) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven/varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

¹³ Naast de vier soorten die in het Vogelrichtlijngebied Zoommeer bescherming genieten, wordt in de startnotitie een groot aantal andere relevante vogelsoorten genoemd. In het MER dient te worden aangegeven in hoeverre deze soorten op de Rode dan wel de Blauwe lijst (1 % van de populatie) voorkomen.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

8. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

9. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenteraad van Bergen op Zoom moet bij het besluit tot wijziging van het bestemmingsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een gericht evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek wordt gegeven.

10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven en (inrichtings)varianten. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van (overzichts)kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

11. SAMENVATTING

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de varianten;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van het voorkeursalternatief en van de alternatieven en varianten;
- de vergelijking van de varianten en de argumenten voor de selectie van het MMA en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.